

UCHWAŁA NR 31/2021

SENATU UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

z dnia 29 kwietnia 2021 r.

w sprawie rekomendacji działań na rzecz zwiększania dostępności Uniwersytetu
Szczecińskiego dla osób ze szczególnymi potrzebami

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Idea dostępności

1. Kształcenie i wychowywanie studentów oraz kształcenie doktorantów w poczuciu odpowiedzialności za umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka zgodnie z ideami humanizmu i tolerancji oraz przygotowywanie ich do pracy zawodowej należą do podstawowych funkcji Uniwersytetu Szczecińskiego;
2. Uniwersytet Szczeciński dąży do zagwarantowania osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnością, możliwości pełnego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, w tym z prawa do wykształcenia, prawa do prowadzenia badań naukowych, prawa do pełnego uczestnictwa w życiu społeczności akademickiej, a także prawa do zatrudniania, na zasadach równości z innymi osobami:
  - 1) realizując włączający system kształcenia umożliwiający integrację;
  - 2) uznając różnorodność osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością;
  - 3) przeciwdziałając jakimkolwiek przejawom dyskryminacji kogokolwiek ze względu na niepełnosprawność bądź inne szczególne potrzeby;
  - 4) przyjmując, że stałe podnoszenie poziomu dostępności uczelni jest priorytetowym elementem misji systemu szkolnictwa wyższego i nauki, zgodne z interesem Uniwersytetu Szczecińskiego,
  - 5) dostrzegając, że dostępność jest procesem ustawicznym, wymagającym elastyczności działań oraz widząc potrzebę stałego monitorowania stanu dostępności uczelni w celu utrzymania jej wysokiego poziomu.

§ 2.

Cel rekomendacji

1. Celem niniejszych rekomendacji jest zagwarantowanie osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnością, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi równych praw w zatrudnieniu, a także pełnego udziału w:
  - 1) procesie rekrutacji w celu odbywania kształcenia,

- 2) kształceniu,
  - 3) prowadzeniu działalności naukowej,
  - 4) innych sferach aktywności społeczności akademickiej.
2. Przez osobę ze szczególnymi potrzebami rozumie się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, by uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.
  3. Przez osobę z niepełnosprawnością rozumie się osobę, która ma długotrwale naruszoną sprawność: fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może w połączeniu z różnymi barierami utrudniać jej pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami.
  4. Uniwersalne projektowanie oznacza projektowanie: produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania.
  5. Racjonalne usprawnienia oznaczają konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, w celu zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.
  6. Dyskryminacja rozumiana jest jako każda forma marginalizacji, prowadząca do jakichkolwiek – różnicowania, wykluczenia lub ograniczenia. Jej celem lub skutkiem są: naruszenie lub zniweczenie uznania, korzystania lub wykonywania wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności w dziedzinach: polityki, gospodarki, aktywności społecznej, kulturalnej, obywatelskiej lub w jakiegokolwiek innej na zasadzie równości z innymi osobami, jak również odmowy racjonalnego usprawnienia;
  7. Uniwersytet Szczeciński (dalej jako Uczelnia) deklaruje wolę podejmowania kompleksowych działań na rzecz stałego podnoszenia poziomu swej dostępności w możliwie najszerszym zakresie i urzeczywistniania zasad określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169 ze zm.).
  8. Dostępność, o której mowa w ust. 5, rozumiana jest w szczególności jako właściwość: środowiska fizycznego, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, innych produktów, transportu pozwalająca osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami.
  9. Uczelnia będzie monitorować dostępne źródła finansowania w celu pozyskania środków na rzecz poprawy swej dostępności.
  10. Działania na rzecz dostępności Uczelni skierowane są w szczególności do:
    - 1) kandydatów na studia;
    - 2) studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych i innych form kształcenia ustawicznego;
    - 3) słuchaczy uniwersytetu trzeciego wieku, uczestników form kształcenia dla dzieci i młodzieży;
    - 4) pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, w tym kadry zarządzającej,

dalej nazywanych łącznie „korzystającymi”.

§ 3.

Zasady i prawa

1. Działania na rzecz zwiększania poziomu dostępności Uczelni będą realizowane z uwzględnieniem:
  - 1) zasady podmiotowości i samostanowienia rozumianej jako uznanie, że każdy, również osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością, jest odrębnym, niezależnym podmiotem mającym prawo do podejmowania własnych decyzji i ponoszenia za nie odpowiedzialności;
  - 2) zasady niedyskryminacji i równości wobec prawa rozumianej jako uznanie, że wszyscy ludzie są równi wobec prawa i są uprawnieni, bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność, płeć, wykształcenie i inne cechy, do jednakowej ochrony prawnej i tożsamyh korzyści wynikających z obowiązującego prawa;
  - 3) zasady indywidualizacji wsparcia rozumianej jako dostosowanie form i zakresu wsparcia do rzeczywistych potrzeb osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością, wynikających z jej aktualnej sytuacji, w szczególności zdrowotnej;
  - 4) zasady ochrony prywatności rozumianej jako prawo do ochrony danych osobowych, w szczególności danych szczególnych, dotyczących stanu zdrowia i niepełnosprawności;
  - 5) zasady rozwijania potencjału osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością, w związku z realizowanym przez nią procesem kształcenia, działalnością naukową, a w przypadku pracowników uczelni w związku z wykonywaną pracą, rozumianej jako dobór takich adaptacji, które pozwalałyby tym osobom nabywać wiedzę, rozwijać praktyczne umiejętności, prowadzić badania;
  - 6) zasady racjonalności dostosowania rozumianej jako proponowanie wsparcia racjonalnego ekonomicznie, lecz skutecznie wyrównującego szanse osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością oraz gwarantującego zachowanie standardu akademickiego;
  - 7) zasady utrzymania standardu akademickiego rozumianej jako udzielenie wsparcia, które jednocześnie zapewni utrzymanie kryteriów merytorycznych obowiązujących wszystkich korzystających, w szczególności studentów i doktorantów;
  - 8) zasady stosowania wsparcia najbliższych standardowemu przebiegowi zajęć, tj. takiego, które nie mają charakteru przywileju dla osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnością, ale w sposób racjonalny wyrównuje jej szanse w zakresie możliwości realizacji procesu kształcenia uznanego za optymalny na danych zajęciach;
  - 9) zasady równych praw i obowiązków rozumianej jako dbałość nie tylko o realizowanie równych praw ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością, ale również egzekwowanie (dzięki zapewnieniu tych praw) wypełniania obowiązków na takim samym poziomie jak w przypadku innych osób.
2. Powyższe zasady stanowią wytyczne dla realizacji wszelkich działań mających wpływ na funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami.

3. Ponadto uznaje się następujące prawa szczegółowe:

- 1) prawo do pełnego udziału w życiu społeczności akademickiej rozumiane jako możliwość skutecznego udziału we wszystkich sferach życia społeczności akademickiej, w tym w obszarach: kształcenia, badań naukowych, organizacji studenckich, życiu kulturalnym i sportowym oraz w zakresie możliwości korzystania z infrastruktury nieedukacyjnej i socjalnej;
- 2) prawo do wykształcenia rozumiane jako powszechny i równy dostęp osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością, do powszechnego systemu edukacji oraz zobowiązanie Uczelni do przeciwdziałania dyskryminacji jednostki w dostępie do wykształcenia w szczególności ze względu na czynniki ekonomiczne, społeczne, a także związane ze szczególnymi potrzebami, w tym wynikającymi z niepełnosprawności;
- 3) prawo do prowadzenia badań naukowych rozumiane jako tworzenie warunków osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnością do pełnego udziału w prowadzeniu działalności naukowej na zasadzie równości z innymi osobami;
- 4) prawo do zatrudnienia na zasadach równych z innymi pracownikami, co obejmuje w szczególności zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnością, pełnego dostępu do zatrudnienia, sprawiedliwych i korzystnych warunków pracy, w tym równych szans w zakresie awansu zawodowego, jednakowego wynagrodzenia za pracę tej samej wartości, bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, na zasadzie równości z innymi osobami;
- 5) prawo do rzetelnej i pełnej informacji na temat systemu zapewnienia równych szans osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnością, procedur postępowania i możliwości uzyskania wsparcia, a także konsekwencji zaniechania wykonywania tych procedur;
- 6) prawo do bycia partnerem dla Uczelni, które stanowi, że osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością, powinna być partnerem Uczelni w procesie włączania jej w życie społeczności akademickiej;
- 7) prawo do utrzymania jakości wsparcia rozumiane jako zapewnienie przez Uczelnię utrzymania wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością, co najmniej na określonym poziomie na zasadach ustalonych w początkowym okresie kontaktu danej osoby z Uczelnią.

§4.

Obszary i mechanizmy zapewniania dostępności

1. Zapewnianie dostępności Uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością, będzie następowało poprzez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza pomocy technicznej dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnością, jeżeli jest to potrzebne.
2. Zapewnianie dostępności następuje w pierwszej kolejności, o ile jest to możliwe, z uwzględnieniem uniwersalnego projektowania.

3. Uczelnia w ramach zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością, zobowiązuje się także do:
  - 1) podejmowania odpowiednich działań w celu rozpoznawania, eliminacji i zapobiegania powstawaniu barier uniemożliwiających lub utrudniających osobom ze szczególnymi potrzebami pełny udział we wszelkich formach aktywności społeczności akademickiej;
  - 2) uwzględniania potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w planowanej i prowadzonej przez siebie działalności.
4. Jeżeli Uczelnia ze względów technicznych lub prawnych nie może zapewnić dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami, w indywidualnych przypadkach będzie zapewniany dostęp alternatywny.
5. Działania na rzecz zwiększania poziomu dostępności dotyczą w szczególności następujących sześciu obszarów:
  - 1) struktura organizacyjna Uczelni;
  - 2) architektura;
  - 3) technologie wspierające;
  - 4) wsparcie edukacyjne;
  - 5) szkolenia podnoszące świadomość społeczności akademickiej w obszarze niepełnosprawności, szczególnych potrzeb oraz dostępności.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

REKTOR
Janusz Lew
prof. dr hab. Waldemar Łarczyński